

Uitgaan, alcohol en drugs

Programma in het uitgaanscircuit om riskant alcohol- en druggebruik terug te dringen

Toelichting

'Uitgaan, alcohol en drugs' is een integrale aanpak om riskant alcohol- en druggebruik tijdens het uitgaan tegen te gaan en de (gezondheid)schade van gebruik van deze middelen te beperken. Het richt zich op jongeren en jong volwassenen die overmatig drinken, al of niet in combinatie met uitgaansdrugs. Het programma bestaat uit verschillende activiteiten zoals een testservice, onderzoek, netwerkontwikkeling, voorlichting en peereducation, training Eerst Hulp en een barcode voor horecapersoneel. Het programma is gestandaardiseerd en bestaat uit draaiboeken en protocollen. Binnen 'Uitgaan, alcohol en drugs' zijn zeer veel interventies mogelijk. Welke activiteiten worden ingezet hangt af van de probleemanalyse, de vraag en de bereidheid van de betrokkenen. Dit wordt geanalyseerd met behulp van de Quick Scan.

De verschillende producten zijn snel inzetbaar zijn en leveren een bijdrage aan de gestelde doelstellingen. Het spreekt voor zich dat wanneer meerdere interventies in samenhang worden uitgevoerd er een grotere effectiviteit te verwachten valt.

Voor het uitgaanscircuit zijn er de volgende interventies:

1. Quick Scan

Werkwijze

De Quick Scan brengt de aard en omvang van middelengebruik in een uitgaanslocatie, uitgaansgebied of een gemeente in kaart. Bekeken wordt hoe het uitgaansgebied eruit ziet, welke middelen een belangrijke rol spelen, welke stakeholders een rol spelen en wat het draagvlak voor preventieve activiteiten is.

Specificatie

Tijdsduur en omvang scan	afhankelijk van de grootte van de te onderzoeken gebieden
Type preventie	selectief
Soort interventie	probleemanalyse aard en omvang
Fase	gestandaardiseerd
Wetenschappelijke status	good practice

Resultaat

Uit de quick scan komt informatie over het alcohol- en druggebruik in de gemeente/stadsdeel etc. Op basis van deze scan kan een verantwoorde keuze gemaakt worden voor de in te zetten strategie en interventies.

2. EHBD-u

Eerste Hulp Bij Drugsincidenten in het uitgaansleven

Werkwijze

Deskundigheidsbevordering op het gebied van alcohol- en drugsgerelateerde incidenten in het uitgaanscircuit. Elke professional die in direct contact staat met de gebruikers van alcohol en drugs kan hierin zijn/haar kennis vergroten of zich bekwamen in de hulpverlening voor slachtoffers van gezondheidsincidenten. Professionals zijn horecapersoneel, portiers/security, EHBO-ers en politie.

Uitgaan, alcohol en drugs

Specificatie

Tijdsduur	een bijeenkomst (1 x 4 uur), twee bijeenkomsten (2 x 4 uur) of een training van vier bijeenkomsten (4 x 4 uur)
Aantal deelnemers minimaal/maximaal	4 tot 15
Type preventie	selectief
Soort interventie	training deskundigheidsbevordering
Fase	gestandaardiseerd
Wetenschappelijke status	good practice

Resultaat

Deelnemers hebben kennis over effecten en risico's van alcohol en drugs en kunnen adequaat handelen bij de specifiek drug- en alcoholgerelateerde incidenten.

3. Barcode cursus

Cursus voor een veilig uitgaansklimaat

Werkwijze

In deze cursus wordt horecapersoneel geleerd hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan een gezond en veilig uitgaansklimaat. Uitbreiding van de cursus is mogelijk als er specifieke situaties aan de hand zijn, zoals dealen, gezondheidsincidenten en agressie. De cursus is bedoeld voor al het personeel dat in een horecagelegenheid werkt. Onderwerpen die aan bod komen zijn: beroepshouding, wetgeving, bedrijfsbeleid en de verschillende rollen van horecapersoneel (de professional in de horeca), drugs, alcohol en veilig uitgaan. Tevens zijn er enkele keuzeblokken: druggebruik, overmatig alcoholgebruik, alcohol en minderjarigen, dealen.

Specificatie

Tijdsduur	een bijeenkomst met een basisblok (1 x 4 uur) en een bijeenkomst met twee keuzeblokken (1 x 4 uur)
Aantal deelnemers minimaal/maximaal	4 tot 15
Type preventie	selectief
Soort interventie	cursus deskundigheidsbevordering
Fase	gestandaardiseerd
Wetenschappelijke status	good practice

Resultaten

Deelnemers weten hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan een gezonde en veilige uitgaansomgeving. Zij dragen hiermee bij aan het voorkomen van riskant gebruik van alcohol en drugs en het beperken van eventuele negatieve gevolgen voor de gebruiker en zijn omgeving.

4. Peereducation - Unity

Werkwijze

GGZ- en Verslavingspreventie traint en begeleidt peereducators. Peereducation is voorlichting voor en door jongeren. Deze jongeren geven hun peers op grootschalige pop- en dance-evenementen voorlichting over de effecten van en de risico's van uitgaansdrugs, inclusief alcoholgebruik. Er worden verschillende teams ingezet. De peers maken gebruik van diverse voorlichtingsmaterialen gericht op jongeren. Bij de landelijke jongerencampagne 'Drank, de kater komt later' worden peer educators ingezet. Voor grootschalige dance evenementen is het speciaal hiervoor opgeleide Unity team beschikbaar. Door gebruik te maken van peers worden veel jongeren op een toegankelijke en passende wijze geïnformeerd over (hun eigen) gebruik en de risico's ervan.

Uitgaan, alcohol en drugs

Specificatie

Tijdsduur	afhankelijk van de duur van het evenement
Deelname	voor lokale activiteiten (festivals, uitgaansgelegenheden, dance en popevenementen) die door jongeren bezocht worden is het mogelijk om een peerteam /Unity eenmalig of vaker in te zetten. Bij grootschalige evenementen wordt samengewerkt met collega-instellingen Jellinek, Novadic-Kentron en Boumanhuis.
Type preventie	selectief
Soort interventie groep	peereducation
Fase	gestandaardiseerd
Wetenschappelijke status	good practice

Resultaat

Het primaire doel is kennisoverdracht via peers. Door het inzetten van peers is het bereik onder jongeren groot.

5. Drugsweb

Voorlichting over alcohol en drugs voor (uitgaande) jongeren

Werkwijze

Deze interventie is gericht op de jongeren die uitgaan en bestaat uit informatieverstrekking met foldermateriaal, www.drugsweb.nl en www.uitgaanendrugs.nl. Naast reeds bestaand materiaal is het mogelijk nieuw materiaal te ontwikkelen indien de situatie hierom vraagt.

Specificatie

Type preventie	selectief
Soort interventie	voorlichting (website)
Fase	gestandaardiseerd
Wetenschappelijke status	good practice

Resultaat

Jongeren en jong volwassenen in het uitgaansleven worden geïnformeerd over de effecten van uitgaansdrugs en over de mogelijkheden de risico's van het gebruik ervan te beperken.

6. Testservice

Drug Information Monitoring System

Toelichting

XTC en amfetamine zijn na cannabis de belangrijkste illegale drugs voor jongeren in het uitgaansleven. Het percentage mensen in Nederland dat ooit ecstasy of amfetamine heeft gebruikt, steeg tussen 1997 en 2001. Actueel gebruik van ecstasy nam toe, vooral onder vrouwen. In 2001 waren er ongeveer 100.000 actuele gebruikers van ecstasy en amfetamine in Nederland. (Trimbos, 2005). In 2004 werden in Nederland 4495 pillen en poedermonsters van recreatieve drugs door gebruikers aangeboden en getest (DIMS, 2005). GGZ en Verslavingspreventie neemt deel aan het Drugs Informatie Monitoring Systeem (DIMS). Dit bestaat uit 15 deelnemende (verslavingszorg)instellingen.

Werkwijze

Voor recreatieve gebruikers van drugs is het mogelijk hun pillen, poeders en vloeistoffen te laten testen. De testservice is een onderdeel van een landelijk monitoringsysteem (DIMS). Hiermee kan GGZ- en Verslavingspreventie de drugsmarkt in Den Haag monitoren. Daarnaast is

Uitgaan, alcohol en drugs

het mogelijk om consumenten te informeren over de effecten en risico's van verschillende soorten drugs. Preventie houdt wekelijks spreekuur voor de testservice. Medewerkers van preventie analyseren de drugs die door de gebruikers worden aangeboden op de testservice. Na de analyse krijgt de gebruiker informatie over de samenstelling en de mogelijke risico's. Preventie verzamelt deze informatie over het aanbod en de samenstelling van illegale uitgaansdrugs in Den Haag (e.o.). Preventie spoort gevaarlijke monsters op en kan, wanneer dat noodzakelijk is, via het landelijk DIMS netwerk acties ondernemen. Mocht blijken dat regionaal of landelijk drugs in omloop zijn met zeer groot gezondheidsrisico, dan start een Red Alert actie. Met deze pro-actieve waarschuwingscampagne worden alle populaire horecagelegenheden in de regio bezocht en voorzien van waarschuwingsposters en -flyers.

Specificatie

Tijdsduur	spreekuorgesprek van 30 – 60 minuten
Aantal deelnemers minimaal/maximaal	individuele gesprekken
Type preventie	selectief
Soort interventie	wekelijks spreekuur test service
Fase	gestandaardiseerd via protocol DIMS
Wetenschappelijke status	good practice

Resultaten

Met de testservice worden risico's van het gebruik van pillen beperkt (Cuijpers et al., 2005). Naast pillen worden ook andere drugs getest. Ook wordt snel via het netwerk gewaarschuwd voor de volksgezondheid wanneer gevaarlijke uitgaansdrugs op de markt verschijnen (zoals in 2004 bij vervuilde cocaïne).